

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsaris|| Scaligeri|| Epistolæ|| &|| Orationes||

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ad Franciscvm Nomparem Caulmontiorum Regulum Præfatio in versionem
Erotici Plutarchi. nomine amici XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

AD FRANCISCVM NOMPAREM
*Caulmontiorum Regulam Praefatio in versionem
 Erotici Plutarchi. nomine amici XVIII.*

Si quis est, Francisce Caulmonti, qui admiretur me iam decursis adolescentiae annis, amatoria haec scribere, is si mei consilii rationem intellexerit, vna & id quod facio probabit, & me culpa omni liberabit. Ego, si quis exacerit eo vsque illam ingenii aciem, atque hac siue naturali, siue assiduo more quaesita constantia esse potest, ut abiiciat omnes blanditias, omnemque aetatis cursum in literis, actione magnorum negotiorum, contemplatione humanarum diuinarumque rerum ponat, quem non amor, non delitiae vlla, non ioci oblectent, sapienti nihil deesse ad bene beateque viuendum, vnum illum liberum, formosum, diuitem, imperatorem esse contendat: quique Socratis id probet, pulchrarum vnam eandemque esse amulsum, hunc mea sententia laudandum, ornandum, extollendum, fatebor. Vnum illum quantus quantus est, nihil nisi meram sapientiam non inficiabor. ad eum me prudentiae gradum, tametsi voluentem assidue veterum libros philosophicos non per-

peruenisse ingenue agnoscam : nihil hac parte auribus meis dari permittam, Magnifica illa siue persuasio, siue opinio, apud eos locum habeat, qui eam allectant & fouent. Obsoleuit iam & frigere cæpit, ipsaque vetustate euanuit apud nos genus hoc philosophandi. illa potius in me dicta excipiam pronis auribus stipes, fungus, hebes, quam adire velim hæreditatem huius laudis non legitimis tabulis, non testamenti factione ciuili delatam. Soliuaga illa cognitio umbraculis eruditorum contenta sit. Si quis sic erit, ille mihi imago vetustatis, columen sapientiæ, exemplum seueritatis habebitur. Ex eo genere illos fuisse lego, Socraté, Zenonem, Catonem, Spurinam. Horum qui similis est, fertur ille, quantum ego coniectura auguror, gloria vera, flagrat amore vere diuino, ardet cupiditate iustæ & diuinæ hæreditatis cernendæ. Ego homulus ex luto & argilla effictus quid mirum si perpolitam hanc vitam humanitate potius, quam illam austeram secutus sim, neque tam restricte illam præfiniam, condonans aliquid & ætati & temporibus? Tantisper dum me hominem meminero, humana me nihil alienum existimabo. ille alter teres, rotundus, totus ex se constans, qui rem

prope omnium maximam, nihil ut admiratur, assecutus sit, puppim sane clauumque teneat. nos ne in sentinam detrudat. In transtris saltem sedere, aut malos scandere, aut per foros cursitare, ne indignetur. Si opera nostra uti volet si non ut architecti, at certe ut fabri ad ædificandam rempublicam accedemus. Si non ædificationi integræ adhibebimur, parietinis tamen fulciendis operam nostram condicemus. Itaque si quem paulo seueriorem ad normam vetustatis omnia reuocantem, inscriptio huius libelli perturbat, is hæc sibi putet dicta. quanquam neminem puto, qui paulum modo tinctus sit mansuetioribus Musis, offendi posse. De amore enim scribimus honesto, pudico, casto, diuino. scribimus more Platonis, Xenophontis, Panætij, Posidonij, huius ipsius Plutarchi, cuius librum e Græco versum tibi offerimus. Latini quidem, si qui in philosophiæ sacra penetrarint, si quid de eo scribendum sibi putarunt, id e Græcis velut peritissimis magistris accersendum sibi viderunt. Itaque a veteribus Criticis ut Gorgiam, Protagoram, Timæum M. Tullij e Platone versum laudari videmus, sic etiam Platonis conuiuium, quo vir ille diuinus amoris patrocinium

cinium suscepit. Sensit, opinor, homo magnus, & in primis eruditus, ita festiue, ita concinne, ita polite hæc a Græcis conscripta, nihil ut scribi posset argutius: ex illa lauta Græcorum penu hæc esse depromenda. Me quoque si quis adscribat huius sententiæ, non falletur. Dissidebunt quidem aliis in rebus summi illi philosophi. hæc tamen in re sibi constabunt, virtute vna conciliari amorem, ratione conseruari. quæ cum adoleuit, suisque numeris absoluta est, sapientiæ nomen adipiscitur. vnam illam, scopum esse amoris. totius huius amatorix disputationis cardinem ita consistere, virtute ut de gradu deiecta, ne amor quidem locus relinquatur. Virtus quidem vbi se extulit, & præluxit diuino illo suo lumine, eundemque splendorem intuita est, in aliis ad eundem se applicat, vicissimque perstricta diuino illo lumine flagrat cupiditate capiendi quod in alio est. inde diuinus exardescit ardor. vbi fœditas, vitium, impudicitia sit, ibi ne amor quidem esse potest. Inde error vulgi secernentis pulchrum ab honesto, vnde fœda & occulta captatio libidinum, aperta etiam in his, qui resolutis frænis legum plus possunt: quarum cupido
vbi

ubi latius erupit, neque disciplina, neque optimarum artium cognitio, neque consilium ullum satis pollet, quin ingenium etiam antea excultum ad extremum tamen succumbat. His, si quid in philosophia proficissent, omnino id persuasum esse debuisset, si Deum optimum maximum, mortalesque omnes celare possent, nihil fœde, turpiter, impudice, procaciter esse agendum, tametsi repugnet acriter, quæ omnino implicata in omni sensu residet imitatrix honesti voluptas: nec si improbi, procaces, impudici, idem velle, idemque nolle videntur, sensibus sint coniunctissimi, officiis inter se certent, confestim inuadendum illis est in amoris nomen. Amor quidem apud probos locum teneat, inter improbos factio sit. Sed reprimam me. Plutarchum fatius est ea de re audias loquentem.

* * *

Ego quid aliud pollicear? quam omne meum studium in eo genere officij, quod ad decus & gloriam tuam pertinebit: in quo etsi multi mecum certabunt, tamen cum cæteris omnibus, tum lectissimis fratribus tuis iudicibus, omnes victurum me non despero, quos quidem ego omnes suaviter amo. Sed Godofredum amore singulari,

gulari, vt alterum me, eo charius quod versatur in hisce studiis philosophicis & cum iudicio, nec sine industria. Tibi velim tua merita erga me crebro in mentem veniant, quæ cum ipse possis, mihi nefas sit silentio obruere, iudicabis mihi curam assiduam iniectam cauendi, ne quid de amplissima mea erga te beneuolentia diminutum esse videatur. Vale.

A D P E T R V M B E R G I V M

Prefatio amici nomine. XIX.

OMNIVM gentium populorumq. non solū consensu comparatum, sed etiam iudicio probatum videtur esse, P. Bergi, vt quibus primordiis res humana cōstituta esset, eorum semina ad cōmunis vitæ veram frugem referrentur. Quæ natura cum sese in prisca illas mentes induisset, in earum officiis seipsa duce clarius illuxit. Quæ enim aut communi voluntate, quos appellant mores, recepta: aut maturius prudētia, quas vocamus leges, cōcepta essent, ea omnia ab vno fonte naturæ deriuata, sibi respondentia ac consentanea sunt adeo, vt si quid noui statui videatur, aut sit vetus omne, aut veteris interpretatio sapientiæ. Quo mihi & Imperium probetur Iustiniani, qui
vetuerit